

Medieklagenemnda

Klagenemndas avgjørelse av 15. mai 2023 i sak 2023/0196

Saken gjelder: Klage over avslag på søknad om tilskudd til manusutvikling fiksjon fase 1

Klager: Ariel Film Emilie Beck

Klagenemndas

medlemmer: Bjørnar Borvik, Gunn Enli, Karin Fløistad og Eirik Østerud.

Bakgrunn:

- (1) Ariel Film Emilie Beck (heretter (klager) søkte 17. oktober 2022 om tilskudd til manusutvikling fase 1 fiksjon, til spillefilmen «Heksejegeren».
- (2) Norsk filminstitutt (NFI) avslo søknaden 14. desember 2022, og klager ba 16. desember 2022 om ytterligere begrunnelse. NFI ga en utvidet begrunnelse for avslaget 9. januar 2023. Klager påklaget deretter vedtaket 31. januar 2023.
- (3) NFI vurderte klagen, men fant ikke grunn til å endre vedtaket, jf. lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 33 andre ledd. Saken ble oversendt Medieklagenemnda 17. mars 2023.
- (4) Klager fikk i brev 21. mars 2023 bekreftelse på mottatt klage og informasjon om frist for å levere merknader til Medieklagenemnda.
- (5) Nemndsmøte i saken ble avholdt 15. mai 2023.

Anførsler:

Klager har i det vesentlige anført:

- (6) Klager opplever konsulentens begrunnelse som belærende og nedlatende. Konsulenten begrunner hele sitt avslag med at hekser har blitt vist på film før, og det blir pekt på en mengde filmer som ikke er relevante for klagers historie. Klager viser til at hekser er et verdensfenomen, men det er lite portrettert i Skandinavia. Hekser er også lite portrettert på alvor, uten magien og uten å fortelle hva kvinnene virkelig stod i på 1600-tallet. Klager opplever at prosjektbeskrivelsen og forfatternotatet ikke er lest og forstått. Klager forstår ikke hvordan enkelte setninger i begrunnelsen henger sammen, fordi klagers premiss om at man burde fryktet personene som brant hekser levende er satt i retrospekt. Klager viser til at det selvsagt er personene som brenner kvinner levende som skal fryktes i deres historie, og at de er utdaterte fordi dette foregår på 1600-tallet.
- (7) Klager peker på at de sendte søknaden til en annen konsulent fordi både klager og produsenten har vært i dialog med denne konsulenten om prosjektet tidligere. Klager ønsket også å få prosjektet vurdert av denne konsulenten på grunn av hennes lidenskap for historier om unge kvinner. Klager forstår ikke hvorfor søknaden havnet hos en annen

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

konsulent enn den klager hadde valgt, og hvorfor klager verken fikk avsendernavn eller begrunnelse for bytte av konsulent i avslaget eller i den etterfølgende begrunnelsen.

Norsk filminstitutt (NFI) har i det vesentlige anført:

- (8) I innstillingen er det vist til at NFI forvalter en knapphetsressurs gjennom ordningen, og at de må prioritere de ulike søknadene ved å vekte disse opp mot hverandre gjennom en helhetlig vurdering basert på forskrift og retningslinjer for ordningen. Det er vist til at søknaden er behandlet i tråd med alminnelig saksbehandlingspraksis for tilskuddsordningen. Først vurderte en rådgiver om søknaden oppfylte de formelle vilkårene. Deretter ble søknaden vurdert av en filmkonsulent, som vurderte søknadens kunstneriske kvaliteter. NFI kom til at søknaden ikke nådde opp mot andre søkere og den ble derfor ikke prioritert i den aktuelle søknadsrunden. Det opplyses at det i søknadsrunden kom inn 90 søknader og at kun ti av disse ble innstilt til tilskudd.
- (9) NFI vurderte det slik at konsulentens begrunnelse tilfredsstilte kravene til forsvarlig saksbehandling. Konsulenten hadde etter deres syn vurdert prosjektet helhetlig. I begrunnelsen var det pekt på både svakheter og positive sider ved prosjektet, basert på forskriften og formålet med ordningen, samt et bredt kunstnerisk og filmfaglig skjønn. NFI pekte på at konsulenten hadde vist til andre verk i vurderingen av søknaden for å understreke sitt poeng om kunstnerisk kvalitet. Dette prosjektet ble vurdert ikke å ha tilstrekkelig høy kunstnerisk kvalitet. Andre søkere ble vurdert til i større grad å oppfylle ordningens formål.
- (10) NFI har til slutt bemerket at søkerne ikke alltid kan forvente å få ønsket konsulent. NFI har stor saksmengde og mange arbeidsoppgaver. Det er opplyst at konsulentene av forskjellige årsaker kan være utilgjengelig for vurdering av prosjektene i den aktuelle runden.

Klagenemndas vurdering:

- (11) Saken gjelder klage over NFIs avslag på Ariel Film Emilie Becks søknad om tilskudd til manusutvikling fiksjon fase 1 for prosjektet «Heksejegeren».
- (12) Vedtaket ble fattet og elektronisk oversendt til klager 14. desember 2022. Klagefristen er i utgangspunktet tre uker fra tidspunktet vedtaket var tilgjengelig for klager, jf. forvaltningsloven § 29. Imidlertid begynte ny klagefrist på tre uker å løpe fra klager mottok begrunnelse for klagen 9. januar 2023, jf. § 29 andre og tredje ledd. Klagen 31. januar 2021 er dermed rettidig.
- (13) NFIs behandling av søknaden er gjort etter forskrift 7. oktober 2016 nr. 1196 om tilskudd til produksjon og formidling av audiovisuelle verk (hovedforskriften) og forskrift 31. oktober 2016 nr. 1264 om tilskudd til audiovisuell produksjon (detaljforskriften). Til grunn for behandlingen ligger også NFIs egne retningslinjer.
- (14) De særlige vilkårene for tildeling under tilskuddsordningen følger av detaljforskriften § 2-1 andre ledd, hvor det framgår at det «kan» gis tilskudd til «utvikling av ideer og manuskripter». Det at NFI «kan» gi tilskudd innebærer at søker ikke har et rettskrav på tilskudd etter ordningen selv om vilkårene for tilskudd er oppfylt. NFI må foreta en prioritering blant de prosjektene som oppfyller vilkårene, og detaljforskriften § 2-3 fastslår hvilke momenter denne prioriteringen skal bygge på. Det framgår at det skal

legges vekt på formålet med tilskuddsordningen og den faglige begrunnelsen for søknaden. Videre kan NFI prioritere søknader ut fra målet om likestilling i filmbransjen.

- (15) Formålet med tilskudd til manusutvikling fase 1 framgår av hovedforskriften § 2 og detaljforskriften § 2-4. Hovedforskriften § 2 lyder:

“Tilskudd til utvikling skal bidra til utvikling av ideer, manuskripter og prosjekter av høy kulturell verdi og kunstnerisk kvalitet. Tilskuddene skal bidra til å styrke både enkeltaktører og bransjen som sådan, samt gi mulighet til langsiktig satsing på utvikling av prosjekter, herunder bidra til at flere prosjekter blir realisert.”

- (16) Videre følger det av detaljforskriften § 2-4 første ledd at:

“Tilskuddene skal stimulere til utvikling av ideer eller manuskripter til audiovisuelle verk av høy kunstnerisk og profesjonell kvalitet. Ordningen skal bidra til kontinuitet og profesjonalitet i utviklingsarbeidet og sikre et bredt og mangfoldig repertoargrunnlag for alle målgrupper.”

- (17) NFIs retningslinjer beskriver hvordan NFI prioriterer mellom søknader. Det framgår at NFI vil vurdere prosjektet ut fra «fortellertekniske, produksjons- og markedsmessige forhold, med spesiell vekt på den kunstneriske kvaliteten». Videre framgår det at NFI «kan prioritere prosjekter som bidrar til å bedre kjønnsbalansen i norsk film» og som «bidrar til økt mangfold og representativitet». Retningslinjene er tilgjengelige på NFIs nettsider.
- (18) Regelverket gir NFI et betydelig rom for skjønn ved vurderingen av om det skal gis tilskudd i enkeltsaker. NFI må foreta en streng prioritering når det gjelder vurderingen av, og prioriteringen mellom, søknader. Det medfører at også gode og kvalifiserte søknader vil kunne bli avslått. Nemnda kan i utgangspunktet prøve alle sider av saken, jf. forvaltningsloven § 34. Det følger imidlertid av hovedforskriften § 8 første ledd andre punktum at vedtak som er truffet etter kunstnerisk vurdering ved konsulent ikke kan påklages når det gjelder det kunstneriske eller filmfaglige skjønn etter forskriften. Ved avslag i slike saker kan søkere kreve en ny og uavhengig kunstnerisk vurdering hos NFI, jf. § 8 andre ledd. Det er vanskelig for nemnda å foreta en selvstendig vurdering av NFIs prioritering mellom søknadene. Nemndas overprøving vil normalt være begrenset til en vurdering av om saksbehandlingen hos NFI i klagesaken oppfyller de alminnelige kravene til forsvarlig saksbehandling. Hvorvidt NFI i tilstrekkelig grad har begrunnet det påklagede vedtaket og foretatt en vurdering i tråd med gjeldende regelverk, vil være en sentral del av denne vurderingen.
- (19) Da det i denne saken er tale om fordeling av goder mellom flere parter, er det ikke krav om samtidig begrunnelse, jf. forvaltningsloven § 24 andre ledd andre punktum. En part kan imidlertid kreve begrunnelse etter at vedtaket er fattet, jf. forvaltningsloven § 24 andre ledd tredje punktum. I avslagsbrevet 14. desember 2022 viser NFI til hjemmelen for behandlingen av søknaden. På forespørsel fra klager ga NFI utvidet begrunnelse for avslaget 9. januar 2023. En slik praksis er i tråd med forvaltningsloven § 24 andre ledd andre og tredje punktum. NFI har også ytterligere begrunnet vedtaket i innstillingen til Medieklagenemnda.

- (20) Forvaltningsloven § 25 regulerer hvilke krav som stilles til begrunnelsens innhold. I henhold til bestemmelsens første ledd skal det i begrunnelsen vises til de regler vedtaket bygger på. Regelens innhold skal gjengis i den utstrekning det er nødvendig for å sette parten i stand til å forstå vedtaket. De faktiske forhold som vedtaket bygger på skal nevnes, jf. § 25 andre ledd, og de hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av forvaltningsmessig skjønn bør nevnes, jf. § 25 tredje ledd. Er det gitt retningslinjer for skjønnsutøvelsen, vil i alminnelighet en henvisning til retningslinjene være tilstrekkelig.
- (21) Det grunnleggende kravet til forsvarlig saksbehandling innebærer at begrunnelsen må gi søkeren mulighet til å ta stilling til om vedtaket er riktig. Begrunnelsen må være egnet til å vise at det er foretatt en reell og selvstendig vurdering av klagers søknad med utgangspunkt i de vilkår og kriterier som gjelder for avgjørelsen i saken. Klagenemnda bemerker at det ut fra retningslinjene for denne tilskuddsordningen ikke kan utledes et krav om å gi en detaljert begrunnelse for avslag. Når en begrunnelse for avslaget etterspørres, kreves det imidlertid som et minimum at denne er konkret og tydeliggjør hvorfor den aktuelle søknaden ble avslått.
- (22) I begrunnelsen 9. januar 2023 ble det opplyst at klagers prosjekt ikke ble prioritert og at andre søknader i større grad oppfylte formålet med ordningen. Konsulentens begrunnelse ble også gjengitt. I denne begrunnelsen uttalte konsulenten at det opplevdes som rart å forholde seg til en påstand om at vi er blitt lært å frykte hekser, men ikke personene som brant dem levende. Konsulenten mente denne tematikken var behandlet i andre verk. Konsulenten pekte på at det skal mye til for å gjenfortelle en slik type fortelling på en moderne og nyskapende måte. Konsulenten anså det som at fortellingen definitivt hadde sterke sider, men at den ikke følte unik og relevant nok. Blant annet trakk konsulenten fram at det manglet en fortellerkraft med en innfallsvinkel som gjorde innspillet tilstrekkelig originalt. Etter konsulentens syn framsto personene som nedkjempet det de påsto var hekser, som for karikerte, kanskje også utdaterte. Videre mente konsulenten at publikum gjennomgående lå foran hovedkarakteren i hennes reise, og at man i for liten grad ble overrasket over utviklingen hennes. Konsulenten fremhevet at tematikken på et metaforisk plan var evigaktuell, men at det ville kreve noe mer for å komme i posisjon til et tilskudd.
- (23) Klager har anført at konsulentens begrunnelse er nedlatende og at prosjektbeskrivelsen og forfatternotatet ikke synes lest og forstått. Det er vanskelig for nemnda å ta stilling til hvorvidt konsulenten har forstått innholdet i prosjektbeskrivelsen og forfatternotatet slik klager har ønsket å formidle dette. Uenigheten mellom NFI og klager synes å være knyttet til selve innholdet i den filmfaglige vurderingen som er foretatt av konsulenten og hvordan konsulenten har begrunnet sin innstilling.
- (24) Etter nemndas syn vil det etter regelverket for tilskuddsordningen være saklig å legge vekt på fortellertekniske forhold og den kunstneriske kvaliteten i et prosjekt, og det vil være saklig å sammenligne det omsøkte prosjektet med andre titler. NFI har et vidt rom for å utøve det filmfaglige skjønnet i denne sammenheng. Den filmfaglige vurderingen framstår for nemnda som konkret og direkte knyttet til prosjektbeskrivelsen og forfatternotatet i saken. Det er vist til styrker og svakheter ved søknaden, og den er holdt opp mot ordningens formål og øvrige søkere. Det er nemndas oppfatning at NFI har foretatt en reell og selvstendig vurdering av klagers søknad med utgangspunkt i de vilkår og kriterier som gjelder for avgjørelsen i saken. Etter nemndas syn oppfyller begrunnelsen for vedtaket kravene til forsvarlig saksbehandling og kravene til begrunnelse etter forvaltningsloven § 25.

- (25) Klager har også trukket fram at de verken i vedtaket eller utvidet begrunnelse fikk noen forklaring på hvorfor søknaden ble behandlet av en annen konsulent enn den de hadde valgt. Nemnda registrerer at det i søknaden er et felt som heter «Velg konsulent». Klager førte opp navnet på en konsulent, mens det ble en annen konsulent som faktisk vurderte søknaden deres. Nemnda antar at det vil kunne være hensiktsmessig for både NFI og søkere at det finnes en mulighet i søknaden for å oppgi en ønsket konsulent til å behandle saken. Det kan eksempelvis være tidsmessig besparende å benytte en konsulent som tidligere har satt seg inn i prosjektet.
- (26) Det er likevel hevet over tvil at søkere verken har et forvaltningsrettslig krav på å få velge konsulent eller saksbehandler, eller at NFI må begrunne hvorfor en annen konsulent enn den ønskede er blitt satt til å behandle saken. NFI har i innstillingen til Medieklagenemnda begrunnet hvorfor søkere ikke alltid vil få ønsket konsulent. Det er saksmengde og konsulentens tilgjengelighet som er avgjørende for denne vurderingen. NFI må etter nemndas syn kunne fordele innkomne søknader mellom tilgjengelige konsulenter, uavhengig av søkerens ønske. Dette har også en side til forvaltningsorganenes effektivitet og muligheten for å nå fastsatte krav til saksbehandlingstid. Nemnda kan ikke se at NFI har begått noen saksbehandlingsfeil fordi det er en annen konsulent som har behandlet søknaden, enn den konsulenten klager ba om i søknaden. Nemnda vil likevel peke på at NFI med fordel kan endre ledeteksten i søknadsskjemaet slik at det framgår at søker framsetter et ønske om konsulent.

Konklusjon:

På denne bakgrunn treffer Medieklagenemnda følgende

vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Dokumentet er godkjent elektronisk